

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 2

«26» _____ 2021 р.

Заступник голови Приймальної
комісії

Ю. О. Каганов

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Освітній ступінь: магістр

Спеціальність: 231 «соціальна робота»

Освітня програма: «соціальна робота»

Запоріжжя – 2021 рік

I. Пояснювальна записка

1. Мета фахового вступного випробування – з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок абітурієнтів, яких вони набули під час навчання на освітньому ступені/рівні бакалавра спеціальності "Соціальна робота" з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору абітурієнтів на навчання за освітнім ступенем магістра спеціальності «Соціальна робота» в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

2. Форма фахового вступного випробування.

Випробування проходить у кілька етапів:

- на початку засідання голова фахової комісії розпечатує пакет з варіантами білетів, що виносяться на вступне фахове випробування;
- абітурієнти дають письмову відповідь на питання екзаменаційного білета у письмовій формі. Тривалість письмового етапу – 60 хвилин;
- співбесіда з абітурієнтами з питань екзаменаційного білета;
- обговорення членами фахової комісії відповідей та оголошення оцінки студентам.

3. Білети: структура білету.

Білет фахового вступного випробування містить два питання та одне практичне завдання.

4. Вимоги до відповіді вступника:

- володіти понятійним апаратом у галузі соціальної роботи;
- вміти охарактеризувати сутнісні та змістовні параметри соціальних проблем і процесів;
- вільно орієнтуватися у галузі соціальної роботи, відповідаючи на додаткові питання.

II. Критерії оцінювання

Для особи, яка претендує на зарахування за ступенем магістра (за 200 бальною шкалою):

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних галузевих дисциплін, вдало наводить приклади.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: має також високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в неосновних питаннях. Можливе слабе знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, робить помилки при формулюванні понять, відчуває труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

Низький рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

До участі у конкурсі не допускається (0-99 балів), якщо вступник виявив такі знання та вміння: не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

III. Структура програми

ПРАВОВІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Соціальна робота у сфері законодавчої політики держави.

Конституційні засади соціальної роботи. Основні положення Конституції України щодо прав і свобод людини. Конституційні гарантії щодо соціального захисту громадян України. Проблеми застосування конституційних норм. Роль державних установ у дотриманні конституційних гарантій соціального захисту громадян.

2. Міжнародна законодавча традиція розвитку соціальної роботи.

Розвиток соціальної роботи у взаємозв'язку з законодавчо-правовим процесом. Гуманістичні засади розвитку правової бази соціальної роботи. Роль ООН у формуванні правової політики. Конвенція про права людини. Конвенція і Декларація щодо дітей. Досвід розвинених країн у реалізації законодавства щодо соціальної роботи. Ювенальна юстиція і соціальна робота.

3. Система правового забезпечення соціальної роботи в Україні.

Історичні етапи становлення правової бази соціальної роботи. Види правового забезпечення соціальної роботи. Закони України, підзаконні документи щодо різних категорій населення, що потребують соціального захисту, постанови Кабінету Міністрів України. Проблеми становлення правових засад соціальної роботи в Україні.

4. Форми і методи забезпечення правових послуг у соціальній роботі.

Види правових послуг у соціальній роботі. Інформаційне забезпечення соціальної роботи. Правова консультація. Види консультативних послуг. Правова допомога. Складання договорів. Правові гарантії клієнтів служб соціальної роботи.

5. Правова база діяльності соціальних служб для молоді.

Етапи становлення соціальних служб для молоді. Закон України «Про сприяння становленню та розвитку молоді в Україні».

6. Правові засади соціальної роботи з людьми похилого віку.

Закон України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку». Статус громадян похилого віку та гарантії їх соціального захисту.

7. Складові правового законодавства щодо соціального захисту інвалідів.

Соціально-правові гарантії соціального захисту інвалідів. Правове забезпечення потреб інвалідів. Форми законодавчих гарантій соціального захисту інвалідів. Спеціалізовані заклади для інвалідів та людей похилого віку в Україні.

8. Правові засади пільгової політики.

Пільгове забезпечення громадян. Сфери застосування пільг. Трудове законодавство про пільги. Основні категорії громадян, які користуються пільгами. Основні види соціальних пільг: пільги на житло і комунальні послуги, пільги на отримання освіти, пільги на медичне обслуговування. Сучасне реформування пільг.

9. Правові засади соціальної роботи з громадянами груп ризику.

Негативна поведінка як предмет соціальної роботи. Категорії громадян груп ризику. Забезпечення гуманного ставлення до ВІЛ'СНІД хворих у вітчизняному законодавстві. Соціальна практика правового захисту громадян груп ризику.

10. Система державних органів та їхні функції зі здійснення соціального забезпечення.

Повноваження Міністерства соціальної політики України та його органів у сфері соціального забезпечення. Основні функції Пенсійного фонду України та його регіональних органів. Фонди соціального страхування та їхні органи.

11. Правове регулювання пенсійного забезпечення в Україні.

Закон України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (пенсії за віком, пенсії по інвалідності, пенсії у зв'язку з втратою годувальника та пенсії за вислугу років).

12. Правове регулювання недержавного пенсійного забезпечення в Україні.

Система, принципи та суб'єкти недержавного пенсійного забезпечення. Недержавні пенсійні фонди, їх види та органи управління. Пенсійний контракт та пенсійна схема. Види пенсійних виплат, умови та порядок їх виплати. Державний нагляд та контроль у сфері недержавного пенсійного забезпечення.

13. Правове регулювання соціальних допомог в Україні.

Поняття, види та загальна характеристика допомог із соціального забезпечення. Умови та порядок призначення окремих видів соціальних допомог сім'ям з дітьми. Забезпечення за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності. Допомога по безробіттю в системі загальнообов'язкового державного соціального страхування. Допомоги на поховання. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям. Державні соціальні допомоги особам, які не мають права на пенсію, та інвалідам. Державна соціальна допомога на догляд. Виплата соціальної допомоги і допомоги на догляд.

ТЕОРІЯ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Теорії соціальної роботи.

Розуміння виникнення соціальних проблем в теорії соціальної роботи. Теорії та моделі соціальної роботи.

2. Класифікація теорій і моделей соціальної роботи.

Формальні та неформальні теорії соціальної роботи. Теорія соціальної роботи та соціогуманітарні науки. Загальна характеристика основних груп моделей соціальної роботи.

3. Взаємозв'язок теорії та практики соціальної роботи.

Визначення практики соціальної роботи. Значущість та обмеження теорій соціальної роботи з точки зору їх безпосереднього використання у практичній діяльності.

4. Психодинамічна модель соціальної роботи.

Класичний психоаналіз як основа психодинамічної моделі соціальної роботи. Роль трансферу та контрпереносу у взаємодії “клієнт-соціальний працівник”. Індивідуальна психологія А.Адлера. Гуманістична психологія Е.Фромма. Роль психологічного захисту у вирішенні проблем та адаптації особистості.

5. Біхевіористична модель соціальної роботи.

Теорія Б.Скіннера щодо факторів формування поведінки. Витоки розладів та особистісних проблем з точки зору Б.Скіннера. Позиція соціального працівника з точки зору біхевіористичної моделі. Біхевіористична модель стратегії соціальної допомоги. Поведінкові контракти та символічна економіка. Соціальне моделювання.

6. Когнітивна модель соціальної роботи.

Когнітивізм як основа моделі соціальної роботи. Особистісний конструкт та вплив на нього в межах здійснення соціальної допомоги. Раціонально-емотивна терапія Альберта Елліса. Когнітивна терапія Аарона Бека. Реальнісна терапія Вільяма Глассера.

7. Системна модель соціальної роботи.

Соціальна система: генезис поняття. Поняття соціальної системи в теорії систем. Основні характеристики соціальної системи. Використання системної моделі у соціальній роботі. Переваги та обмеження системної моделі соціальної роботи.

8. Екологічна модель соціальної роботи.

Соціальна екологія. Теорії та концепції, на які спирається екологічна модель соціальної роботи. Життєва модель К.Гермейна та А.Гіттермана. Методи сімейного центру, навичок, життєвої моделі, моделі екосистем. Основні принципи побудови та використання екомап в соціальній роботі. Використання генограм у соціальній роботі.

9. Соціально-радикальна модель соціальної роботи.

Марксизм і фемінізм як наукові теорії, що складають ґрунт соціальної роботи. Марксистські підходи та їх використання у соціальній роботі: прогресивний, репродуктивний, контрадикторний. Феміністичні течії та їх використання у соціальній роботі: фемінізм рівності, фемінізм відмінності, радикальний фемінізм. Переваги та обмеження соціально-радикальної моделі в соціальній роботі.

10. Соціальна робота у кризових ситуаціях.

Розуміння кризи. Стрес, фрустрація, конфлікт та криза як засоби переживання критичних ситуацій (за Ф.Василюком). Типологія кризових ситуацій у сучасному суспільстві. Закономірності переживання кризи. Вирішення кризи. Кризове консультування. Техніки психологічної підтримки при кризовому втручанні. Етапи переживання кризи, ефективність втручання на них. Чинники зниження здатності подолання кризи. Навчена безпорадність.

11. Кризове втручання як модель соціальної роботи.

Інтенсивний догляд (опіка). Етапи підготовки до інтенсивного догляду. Складові здійснення інтенсивного догляду. Соціальна робота із суїцидальними клієнтами. Типологія суїцидальної поведінки. Соціальна робота з різними типами суїцидальних клієнтів. Умови ефективного втручання соціального працівника. Прийоми психологічної самопомоги при роботі з суїцидальними клієнтами.

12. Сімейна психотерапія.

Витоки сімейної терапії. Напрямки сімейної терапії: структурний, стратегічний, когнітивно-біхевіористський, екзистенційний. Процес сімейної терапії. Основні етапи сімейної терапії. Техніки сімейної терапії. Використання сімейної терапії у закордонній та вітчизняній практиці соціальної роботи.

13. Екзистенційна модель соціальної роботи.

Теоретичні основи екзистенційної моделі соціальної роботи. Життєві цінності та умови їх реалізації в житті людини за В.Франклом. Використання лого- та бібліотерапії у соціальній роботі.

14. Використання у соціальній роботі теорії ролей.

Теорії Т. Парсонса, Дж. Мертона, Дж. Морено як основа здійснення соціальної роботи. Сімейна робота на підставі теорії ролей (з наведенням прикладу). Методи групової дискусії, рольової гри. Рольові очікування, рольовий конфлікт, стигматизація (з наведенням прикладів).

15. Індивідуальне консультування в соціальній роботі.

Поняття консультування. Відмінності консультування від терапії та навчання. Принципи індивідуального консультування. Професійний етикет консультування. Права та обов'язки клієнта та консультанта.

16. Процес індивідуального консультування.

Основні етапи консультативної роботи. Поняття робочого альянсу в процесі консультаційної роботи. Комунікативні техніки у консультативній бесіді.

17. Вулична соціальна робота.

Призначення вуличної соціальної роботи. Види вуличної соціальної роботи та їх призначення. Основні групи клієнтів вуличної соціальної роботи. Правила безпеки при здійсненні вуличної соціальної роботи. Проблема професійного вигорання соціального працівника прийоми профілактики та методи подолання.

18. Групова соціальна робота: загальна характеристика.

Поняття групи у соціальній роботі. Групові процеси та явища. Принципи групової роботи. Права та обов'язки керівника та членів групи. Умови їх ефективного напрацювання та прийняття групою. Терапевтичні ефекти групової роботи. Переваги групової соціальної роботи. Роль керівника у здійсненні групової соціальної роботи. Етапи групової роботи. Основні види груп у соціальній роботі.

19. Проведення тренінгів у соціальній роботі.

Сутність і призначення тренінгової роботи. Методи та стилі навчання у тренінговій роботі. Соціально-психологічні тренінги, їх відмінності від традиційних навчання та терапії. Використання тренінгів для підготовки соціальних працівників та волонтерів.

20. Самокерована групова робота.

Групи самопомоги: загальна характеристика. Ознаки груп самопомоги. Групи самопомоги у соціальній сфері. Етапи роботи групи самопомоги. Розподіл ролей між учасниками групи самопомоги. Форми роботи у групах самопомоги.

ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Сутність та класифікація соціальних технологій.

Соціальні технології як специфічна система знань та сукупність прийомів, методів і дій на соціальний об'єкт. Широкий спектр соціальної діяльності як джерело різноманітності соціальних технологій. Підстави для класифікації соціальних технологій (за типом соціального процесу, масштабом об'єкту технологізації, ступенем новизни, типом виконуваної функції, характером дії, ступенем жорсткості та здібності до саморозвитку, типом цільової орієнтації).

2. Сутність технологій соціальної роботи.

«Академічний» та «професійно-діяльнісний» підходи до технологій соціальної роботи. Загальні характеристики технологій соціальної роботи. Етапи розробки технологій соціальної роботи. Компоненти технологічного процесу. Засади класифікації технологій в соціальній роботі. Функції технологій соціальної роботи.

3. Сутність і принципи соціальної діагностики.

Значення норм сфери життєдіяльності в соціальній діагностиці. Структура соціальної діагностики. Принципи соціальної діагностики. Характеристика методів проведення діагностичного дослідження і методів аналізу діагностичної інформації. Валідність, надійність, однозначність, точність як загальні вимоги до методів соціальної діагностики.

4. Моделі соціальної експертизи.

Поняття соціальної експертизи. Функціональне призначення соціальної експертизи. Соціальний підсумок експертизи. Організаційні моделі соціальної експертизи. Етапи роботи експертів при використанні різних моделей експертизи. Технологія підбору експертів. Порядок замовлення соціальної експертизи. Типи організаційної моделі експертування.

5. Технології соціального проектування.

Алгоритм соціального проектування. Види проектних стратегій: лінійна, розгалужена, циклічна, випадкового пошуку стратегії. Методи соціального проектування (метод матриці ідей, метод аналогій). Методики соціального проектування (вращування в роль, мозкової атаки, синектики).

6. Соціологічні технології в соціальній роботі.

Взаємозв'язок соціології та соціальної роботи. Технологія моніторингу системи соціального обслуговування. Ознаки соціологічного мислення соціальних працівників.

7. Психологічні технології в соціальній роботі.

Сутність і значення психології в соціальній роботі. Характеристика і специфіка застосування психологічних методів у соціальній роботі. Психодинамічна, біхевіористська й когнітивна моделі соціальної роботи. Гуманістична та екзистенційна моделі соціальної роботи.

8. Соціально-педагогічні технології в соціальній роботі.

Зосереджена на завданні модель соціальної роботи. Сімейна терапія. Психосоціальна терапія. Соціально-педагогічні технології в соціальній роботі.

9. Ведення випадку в соціальній роботі.

Процес ведення випадку. Первинне оцінювання та складання плану догляду. Реалізація плану втручання та оцінювання його результативності. Ведення професійної документації.

10. Специфіка консультування в соціальній роботі.

Немедична парадигма сприйняття клієнта. Конкретне та програмне консультування. Первинне консультування родичів клієнта. Консультативний процес та консультативна взаємодія.

11. Індивідуальна терапія в технологіях соціальної роботи.

Специфіка індивідуального консультування в соціальній роботі. Теоретичні та практичні засади консультування. Техніки індивідуальної терапії: первинне інтерв'ю, надання підтримки, акцентування на сильних якостях особистості клієнта та інші.

12. Технології телефонного консультування.

Специфіка «телефону довіри». Етапи телефонного консультування. Показання, протипоказання до директивної позиції консультанта «телефону довіри».

13. Представництво інтересів клієнта в соціальній роботі.

Основне призначення представництва в соціальній роботі. Сфера відповідальності представника інтересів. Різновиди стратегій представництва. Різновиди індивідуального та колективного представництва.

14. Технології соціального захисту населення.

Сутність категорії «соціальний захист». Методи й технології соціального захисту населення в сучасних умовах. Технології соціального захисту бездомних.

15. Технології соціальної профілактики та адаптації.

Сутність соціальної профілактики. Три рівні профілактики. Технології профілактики. Етапи профілактичної бесіди. Сутність соціальної адаптації та переадаптації. Стадії соціальної адаптації. Деадаптована поведінка. Адаптивний потенціал. Технології адаптації.

16. Технології соціальної реабілітації та терапії.

Технології реабілітації. Стихійна та організована реабілітація. Вихідний реабілітаційний потенціал. Основні види реабілітації інвалідів. Основні моделі психотерапії. Технології терапії.

17. Технології соціальної роботи з людьми літнього та похилого віку.

Люди літнього та похилого віку як соціальна спільність. Участь людей літнього віку в житті сучасного суспільства. Соціальна робота з людьми літнього та похилого віку. Компетентність соціального працівника в роботі з людьми похилого віку.

18. Технології соціальної роботи з молоддю.

Проблема молоді й державна молодіжна політика. Технології соціальної роботи з молоддю.

19. Технології соціальної роботи з інвалідами.

Підхід до проблеми інвалідності в сучасних умовах. Технології соціальної реабілітації дітей з обмеженими можливостями та з сім'ями, які виховують дітей-інвалідів.

20. Технології зв'язків з громадськістю.

Сутність технології паблік рілейшиз. Технології зв'язків з громадськістю в практиці соціальної роботи.

21. Технології соціальної роботи з сім'єю.

Сутність проблем сучасної сім'ї. Технології роботи з сім'єю. Технології роботи з неблагополучною сім'єю.

22. Технології соціальної роботи з жінками.

Специфіка соціальних проблем жінок. Соціальна робота з жінками у західних країнах. Технології соціальної роботи з жінками в умовах сучасної України.

23. Технології соціальної роботи з дезадаптованими дітьми та підлітками.

Проблема дезадаптації дітей та підлітків у сучасному суспільстві. Технології соціальної роботи з дезадаптованими дітьми й підлітками.

24. Технології соціальної роботи в пенітенціарній системі.

Злочинність як соціальна й психологічна проблема. Технології роботи в пенітенціарних закладах із засудженими. Особливості роботи з неповнолітніми засудженими. Технології соціальної роботи з колишніми засудженими. Сучасні підходи до реабілітації злочинців.

25. Супервізія в соціальній роботі.

Головні підходи та класифікація моделей супервізії. Адміністративна супервізія. Навчальна супервізія в соціальній роботі. Підтримуюча супервізія в практиці соціальної роботи.

МЕНЕДЖМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Сутність і структура менеджменту соціальної роботи.

Менеджмент соціальної роботи в системі соціального управління. Структура менеджменту соціальної роботи на державному та приватному рівні, а також за профілем надання соціальної допомоги.

2. Роль і місце соціальної роботи в громадянському суспільстві.

Соціальна робота як регулятор громадянського суспільства. Норми та цінності громадянського суспільства. Соціальна робота як форма вирішення соціальних проблем в умовах ринку. Основні засади розвитку людини в громадянському суспільстві.

3. Типологія менеджменту соціальної роботи.

Різновиди управління соціальною роботою за специфікою суспільно-політичного ладу в країні, часу, стилями управління, спрямованістю управлінських заходів, специфікою організації системи регуляторних механізмів та відповідністю сучасним реаліям суспільно-економічного життя країни.

4. Принципи та функції менеджменту соціальної роботи.

Принципи менеджменту соціальної роботи як основа керівництва наданням соціальної допомоги. Функції менеджменту соціальної роботи: загальні та відповідно до сфери діяльності установи.

5. Сутність та функції планування в управлінні соціальною роботою.

Планування в соціальній роботі як показник розвитку державної соціальної політики. Планування в середині організації, що займається соціальною роботою. Соціальний проект як форма організації надання соціальних послуг.

6. Вплив нових менеджерських розробок на реформування європейських соціальних служб.

Соціальна робота в громаді. Перетворення нерентабельної сфери надання соціальних послуг у формат соціального бізнесу. Показники ефективності нових менеджерських розробок. Самоменеджмент в соціальній роботі.

7. Модель толерантного менеджменту персоналу в соціальній роботі.

Трансформація суспільних відносин від байдужості до співчуття. Аномія, клієнталізм, приватизм, велфарізм, толерантність як елементи моделі толерантного менеджменту в соціальній роботі. Урахування цих компонентів у роботі персоналу соціальної служби.

8. Місце та роль консалтингу в системі управління соціальною роботою.

Консалтинг як регулятор соціальної роботи. Навчання та підвищення кваліфікації персоналу. Різновиди консультування в організації, яка надає соціальні послуги.

9. Організаційна взаємодія в системі менеджменту соціальної роботи.

Різновиди організаційних структур відповідно до профілю їх роботи. Керованість установи. Взаємовідношення повноважень соціальних працівників. Формування та розбудова організаційного клімату як складової управління діяльністю організації, яка надає соціальні послуги.

10. Соціальні стандарти як форма регулювання суспільних відносин.

Державні норми організації суспільного життя: соціальні стандарти, гарантії та нормативи. Сфери життя суспільства, які регулюються державними соціальними стандартами.

11. Вимоги етикету до зовнішнього вигляду, поведінки та спілкування соціального працівника.

Загальні принципи роботи соціальних працівників. Норми спілкування за часом, лексикою та поважністю по відношенню до клієнта. Зовнішній вигляд соціального працівника. Документальне оформлення етикету соціального працівника.

12. Менеджмент соціальної роботи як механізм реалізації соціальної політики.

Соціальна політика як форма регуляції менеджменту соціальної роботи. Соціальна програма в державній соціальній політиці. Державне та муніципальне соціальне замовлення як механізм управління соціальною сферою.

13. Історія розвитку системи соціального обслуговування в Україні.

Етапи розвитку соціального обслуговування в Україні. Поступова професіоналізація соціального обслуговування. Створення диференційованого підходу до надання соціальних послуг у різних сферах суспільного життя.

14. Різновиди закладів, які займаються соціальним обслуговуванням населення.

Заклади, які здійснюють соціальне обслуговування в сфері праці, освіти, вирішення надзвичайних ситуацій, а також вирішують економічні, екологічні, міграційні та правозахисні питання. Повноваження закладів, які займаються соціальним обслуговуванням та їх структурні підрозділи.

15. Соціальне замовлення як форма реалізації менеджменту соціальної роботи

Децентралізована модель надання соціальних послуг. Державний замовник, виконавець (некомерційна організація) та споживач соціальних послуг. Контроль за виконанням соціального замовлення. Відповідальність за невиконання соціального замовлення.

16. Культура управління в соціальній службі.

Професійна, гендерна, національна специфіка управління персоналом соціальної служби. Регламентація взаємодії «керівник-підлеглий» в ході роботи соціальної служби. Культура формального й неформального спілкування, вимоги щодо виконання поставлених завдань, норми в організації роботи зі споживачами соціальних послуг.

17. Управлінські технології в системі менеджменту соціальної роботи.

Сукупність технологій з розбудови елементів організаційної структури установи та напрямки роботи з персоналом. Адміністративні та соціально-психологічні заходи, які регулюють етапи надання соціальних послуг.

18. Самоменеджмент як модель саморозвитку менеджерів соціальної роботи.

Самоменеджмент в соціальній роботі як форма індивідуального розвитку соціального працівника. Діяльність громадських організацій та волонтерський рух щодо вирішення насущних соціальних проблем. Нормування діяльності в середині цих організацій та регулювання їх взаємодії з іншими установами та фізичними особами.

19. Особливості управлінської праці менеджерів соціальної роботи.

Специфіка управлінської праці в соціальній роботі. Робота з навантаженням соціальних працівників. Проблеми правового поля діяльності соціальних установ. Перехід від адміністративно-директивної моделі регулювання соціальної роботи до стимулювання креативності в діяльності соціального працівника.

20. Системний підхід до розвитку персоналу в соціальній сфері.

Робота з персоналом соціальної служби як системний процес: розвиток знань, поліпшення умов праці, її змісту та засобів, а також мотиваційні конструкції з заохочення соціальних працівників та їх захист у відповідності до вимог сьогодення.

21. Управління мотивацією персоналу, зайнятого в соціальних службах.

Різновиди управління мотивацією персоналу соціальної служби. Специфіка управління мотивацією в цій сфері. Формування балансу мотивів та антимотивів в управлінні соціальною службою.

22. Оцінка персоналу соціальних служб: сутність, цілі, завдання, елементи

Оцінка персоналу соціальних служб: аналіз особистісних якостей соціальних працівників, професійних знань та практичних навичок, а також статистичних показників їх роботи. Оцінка персоналу під час підбору кадрів і протягом встановленого часу в процесі роботи організації.

23. Кадровий потенціал менеджменту соціальної роботи.

Формування кадрової політики. Впровадження форм матеріального та нематеріального заохочення. Розробка й впровадження атестаційних і конкурсних механізмів роботи з персоналом соціальної служби.

24. Ресурсне забезпечення менеджменту соціальної роботи.

Матеріально-технічне забезпечення як запорука ефективності роботи соціальних працівників. Комплектування професійними працівниками як показник якості надання соціальних послуг. Інформаційне та правове забезпечення як запорука своєчасності та компетентності соціальної допомоги

25. Соціальне проектування як форма менеджменту соціальної роботи.

Соціальне проектування як показник злагодженої суспільно-державної взаємодії. Проектна робота: дослідження актуальних соціальних проблем, систематизація та періодизація заходів щодо їх вирішення, розробка форм і методів втілення цих заходів та оцінка ефективності їх реалізації.

Варіанти практичних завдань:

Навести приклад організації заходу з розвитку побутових навичок у дітей сиріт.

Навести приклад інформаційно-просвітницької роботи з попередження проявів суїцидальної поведінки у підлітків.

Навести приклади реалізації аут річ- та детач вуличної соціальної роботи.

Навести приклад використання системного аналізу у вирішенні проблеми захисту прав дитини в ситуації позбавлення батьківських прав.

Навести приклад толерантної взаємодії між соціальним працівником та клієнтом соціальної роботи, який має наркотичну залежність.

Визначити основні професійно значущі якості соціального працівника.
Визначити основні прийоми соціальної діагностики проблеми кризової родини.
Навести приклади комунікативних бар'єрів та засобів їх подолання у взаємодії соціальний працівник-клієнт.
Навести приклад формування позитивного іміджу соціального працівника у сприйнятті клієнта
Навести приклади імперативного, маніпулятивного та діалогічного впливу у взаємодії соціальний працівник - клієнт.
Визначити етапи консультативної бесіди в роботі з переселенцями.
Навести приклади соціального супроводу у вирішенні проблеми постраждалих від стихійних лих.
Навести приклади вирішення проблеми безробіття за допомогою групових форм соціальної роботи.
Навести приклади ситуацій «рольової дистанції» в організації соціальної сфери.
Навести приклади «рольового конфлікту» в діяльності соціального працівника та шляхів їх вирішення.
Навести приклад застосування екологічного підходу у роботі з алкозалежними.
Навести приклад використання теорії ролей у вирішенні сімейних конфліктів.
Навести приклад використання технологій попередження правопорушень серед молоді.
Навести приклад реалізації етапів соціального супроводу прийомної сім'ї.
Навести приклад застосування конкретних форм та методів правового виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.
Навести приклад застосування медіаторних технологій для розв'язання конфліктної ситуації.

IV. Список рекомендованої літератури

1. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України: Навчальний посібник. Вид. 3-тє, доп. та переробл. К.: Атіка, 2006 380 с.
2. Вступ до соціальної роботи: навчальний посібник / За заг. ред. Бутченко Т.І., Ярошенко А.О. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2014. 120 с.
3. Законодавство України про соціальний захист населення. (4-е видання) / Роїна О.М. К.: КНТ, 2005. 488 с.
4. Заяц О.В. Организация, администрирование и управление в социальной работе. Владивосток: ДВУ, 2004. 142с.
5. Капська, А. Й. Соціальна робота : навч. посібник / А. Й. Капська / М-во освіти і науки, молоді та спорту України. К. : Слово, 2011. 400 с.
6. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Менеджмент соціальної роботи: Теорія і практика: начальний посібник. К. : Каравела, 2007. – 296с.
7. Лукова В.А. Социальное проектирование: Учебное пособие. М. : Флинта, 2003. 240 с.

8. Моргулець О. Б. Менеджмент у сфері послуг : навч. посібник для вчз / О. Б. Моргулець. К. : ТОВ «ЦУЛ», 2012. 384 с.
9. Соціальна робота : технологічний аспект: Навчальний посібник / За ред. проф. А. Й. Капської. К.: ТОВ «ЦУЛ», 2005. 410с.
10. Соціальні послуги в Україні: сьогодення та перспектива / Т.В. Семигіна, К.С. Міщенко, Т.Г.Кіча та ін. К.: ВК «Зірка», 2007. 52с.
11. Хоронжий, А. Г. Соціальне управління: навч. посібник для вчз / А. Г. Хоронжий / М-во освіти і науки, молоді та спорту України. Львів : Магнолія, 2012. 296 с.
12. Фирсов М.В. Технология социальной работы : учебн. пособие для вузов. М. : Академический проект, 2007. 432 с.
13. Холостова Е. И. Профессионализм в социальной работе [Текст]: учебное пособие / Евдокия Ивановна Холостова. М. : Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2007. 233 с.
14. Холостова Е.И. Социальная работа: [учеб. пособ.] / Е. И.Холостова [7-е изд.] М. : Издательско-торговая корпорация «Дашков и К», 2010. 800 с.
15. Шахрай В.М. Технології соціальної роботи. К.: Центр навчальної літератури. 2006. 464 с.

Додаткова:

1. Актуальні проблеми соціальної політики України: Навч. посібник / А.О.Ярошенко, Н.Б.Отрешко, С.В.Толстоухова [та ін.]; за ред А.О.Ярошенко. К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2012. 222 с.
2. Безпалько О.В. Соціальна робота в громаді : Навч. посібник для вузів / О.В. Безпалько. К. : Центр навчальної літератури, 2005. 171 с.
3. Беляев В. А. Философия управления между теорией менеджмента и философией культуры / В. А. Беляев. М. : Либроком, 2011. 176 с.
4. Бишоф А. Самоменеджмент: эффективно и рационально / Анита Бишоф, Клаус Бишоф ; [пер. с нем. Д. А. Пергамент]. 5-е изд., стер. М. : Smart Book, 2012. 128 с.
5. Богданов С. Соціальний захист інвалідів. К.: Вид-во Соломії Павличко "Основи", 2002. 150с.
6. Гандапас Р. И. Харизма лидера. М.: Манн, Иванов и Фербер, 2013. 139 с.
7. Законодавство України про соціальне забезпечення / Упоряд.: В.С. Ковальський, Л.П. Ляшко. К.: Юрінком Інтер, 2004. 432 с.
8. Запобігання і протидія насильству в сім'ї: Методичні рекомендації для соціальних працівників. К.: ДЦССМ, 2004. 130с.
9. Іванов М. М. Операційний менеджмент : навч. посібник для вчз / М. М. Іванов, П. В. Комазов. К. : ТОВ «ЦУЛ», 2012. 368 с.
10. Іванова І. Б. Соціальна робота з людьми з особливими потребами : навч. посібник для вчз / І. Б. Іванова. К. : Задруга, 2011. 416 с.
11. Медведева Г.П. Профессионально-этические основы социальной работы: учебник для студентов ВУЗов. М.: Академия, 2007. 272 с.

12. Менеджмент організацій: Підручн. для студ. ВУЗів, які навч. за напрямом «Менеджмент» / За загальн. ред. Л.І. Федурової. К. : Либідь, 2003. 448 с.

13. Корнюшина Р. В. Зарубежный опыт социальной работы. Владивосток: ДВУ, 2004. 85с.

14. Основи стратегічного прогнозування політичних ситуацій та процесів: навчальний посібник [Воловик В. І., Лепський М. А., Гугнін Е. А. та ін.]; за заг. Ред. М. А. Лепського. Запоріжжя: КСК-Альянс, 2012. 468 с.

15. Психология социальной работы: Учебник для вузов. – [2-е изд.]. / Под ред. М.А.Гулиной. СПб.: Питер, 2010. 384 с.: ил. (серия «Учебник для вузов»)

16. Сирота И.М. Право социального обеспечения в Украине: Учебник. Изд. четвертое, переработанное и дополненное. Х.: «Одиссей», 2003. 384 с.

17. Холостова Е.И. Социальная политика и социальная работа: Учебное пособие. М.: Дашков и К, 2008. 216 с.

Голова фахової
атестаційної комісії

(підпис)

О.С.Сорокіна
(ініціали та прізвище)